

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Jitky Zavřelové a soudců Petra Mikeše a Milana Podhrázkého v právní věci žalobců: **a) A. S., b) O. S.**, oba zastoupeni JUDr. Michaelem Zvárou, Ph.D., LL.M., advokátem se sídlem Eberlova 1465/4, Praha 5, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihočeského kraje**, se sídlem U Zimního stadionu 1952/2, České Budějovice, za účasti osob zúčastněných na řízení: I) Ing. R. B., II) Ing. V. K., III) Ing. V. Š., všichni zastoupeni Mgr. Ondřejem Trnkou, LL.M., advokátem se sídlem nám. Přemysla Otakara II. 123/36, České Budějovice, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 2. 2024, čj. KUJCK 21917/2024, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 31. 7. 2024, čj. 63 A 13/2024-69,

t a k t o :

- I. Návrhy žalobců a) a b) na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti **s e z a m í t a j í**.
- II. Žalobcům a) a b) **s e u k l á d á** povinnost zaplatit soudní poplatek každý ve výši 1 000 Kč za rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, a to ve lhůtě 3 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Nejvyšší správní soud se v tomto usnesení zabýval tím, zda kasační stížnosti žalobců (dále „stěžovatelé“) přiznat odkladný účinek.

[2] Stěžovatelé jsou vlastníky bytové jednotky v budově č. p. XA nacházející se na pozemku p. č. XA v k. ú. Č. Tato budova je protilehlým objektem vůči stavebnímu záměru osob zúčastněných na řízení (dále jen „OZNR“) – novostavbě bytového domu, která by se měla v budoucnu nacházet na pozemcích p. č. XB a XC v k. ú. Č., namísto předchozích budov č. p. XB a XC. Magistrát města České Budějovice schválil rozhodnutím z 2. 3. 2023 uvedený záměr ve společném územním a stavebním řízení. Toto rozhodnutí magistrátu bylo v odvolacím řízení potvrzeno v záhlaví uvedeným rozhodnutím žalovaného. Stěžovatelé mají za to, že toto rozhodnutí žalovaného porušuje zásadu

materiální pravdy a je nepřezkoumatelné. Proti tomuto rozhodnutí žalovaného podali stěžovatelé žalobu ke Krajskému soudu v Českých Budějovicích, který ji v záhlaví uvedeným rozsudkem zamítl. Proti tomuto rozsudku krajského soudu podali stěžovatelé blanketní kasační stížnost, kterou spojili s návrhem na přiznání odkladného účinku této kasační stížnosti. V doplnění kasační stížnosti pak doplnili i důvody, pro které navrhuji přiznání odkladného účinku.

II. Obsah návrhu na přiznání odkladného účinku, vyjádření žalovaného a vyjádření OZNŘ

[3] Stěžovatelé mají za to, že realizací posuzovaného záměru by jim vznikla větší újma než by vznikla OZNŘ přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti. Přiznání odkladného účinku by nebylo v rozporu s veřejným zájmem. Z judikatury vyplývá, že nepoměrně větší újmu může představovat reálná ztráta možnosti účastníka uplatňovat svá práva. Taková situace může nastat např. tehdy, kdy i navzdory zrušenému územnímu rozhodnutí může být na stavební záměr vydán stavební a kolaudační souhlas. V nyní projednávané věci přiznal již krajský soud odkladný účinek žalobě svým usnesením z 22. 5. 2024, čj. 63 A 13/2024-38.

[4] Napadené rozhodnutí žalovaného v sobě zahrnuje také územní rozhodnutí. Pokud tedy nebude kasační stížnosti přiznán odkladný účinek, tak OZNŘ budou moci v realizaci posuzované stavby pokračovat a případně ji i zkolaudovat. Pokud by přitom rozhodnutí žalovaného bylo zrušeno, tak by již nebylo možné kolaudační souhlas zrušit, neboť by uplynula lhůta pro jeho přezkumné řízení. Dle § 122 odst. 4 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), se na vydání kolaudačního souhlasu nevztahují ustanovení zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, která by umožňovala zrušení tohoto souhlasu. Platný kolaudační souhlas by tak umožňoval OZNŘ užívat tuto, sice nezákonnou, ale dokončenou stavbu. Případné zrušení rozhodnutí žalovaného by tak nemělo reálný dopad na sféru stěžovatelů. Již krajský soud považoval návrh stěžovatelů na přiznání odkladného účinku žalobě za dostatečně konkrétní. Krajský soud přihlédl k tomu, že výstavba posuzovaného domu může zasáhnout do kvality bydlení stěžovatelů, která by v případě pozdějšího úspěchu ve věci mohla být nenávratná. V tomto ohledu odkázal krajský soud na usnesení NSS z 2. 5. 2023, čj. 4 As 142/2023-50, dle kterého představuje snížení kvality bydlení v podobě ztráty oslunění a výhledu za újmu, kterou nelze bagatelizovat. Právě tyto důsledky hrozí stěžovatelům, pokud nebude jejich kasační stížnosti přiznán odkladný účinek. Případné zdržení výstavby nebude mít zásadní dopad na majetková práva OZNŘ.

Vyjádření žalovaného

[5] Žalovaný ve svém vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku neshledává důvod k tomu, aby jej Nejvyšší správní soud přiznal. Stěžovatelé namítají svoji újmu pouze v obecné rovině a neunesli ani své břemeno důkazní. Skutečnost, že napadené rozhodnutí zakládá právo realizovat stavbu, přitom ještě neznamená, že odkladný účinek lze přiznat bez dalšího. Krajský soud byl nucen dovozovat rozsah újmy stěžovatelů ze žalobních bodů. Zrušení nyní napadeného rozhodnutí by mohlo vést k postupu podle § 129 stavebního zákona, tj. k nařízení odstranění stavby. Není tedy důvodná obava stěžovatelů, že by případné zrušení rozhodnutí žalovaného mělo pouze „akademický“ efekt.

Vyjádření OZNŘ

[6] OZNŘ ve svém vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku neshledávají důvod k tomu, aby jej Nejvyšší správní soud přiznal. Situace popisovaná stěžovateli by nemohla nastat, neboť dokončení posuzované stavby je plánováno ještě dlouho poté, co Nejvyšší správní soud rozhodne o této kasační stížnosti. Pokud by rozhodnutí žalovaného bylo zrušeno, jednalo by se o nepovolenou stavbu, u které by bylo možné nařídit její odstranění. Při zrušení společného povolení by totiž bylo nutné stavbu odstranit. Krajský soud odůvodnil své usnesení o přiznání odkladného účinku pouze jedním důvodem, a to hrozícím zastíněním domu stěžovatelů, jehož odstranění by po realizaci posuzovaného domu bylo příliš obtížné. Přiznáním odkladného účinku ze strany krajského soudu vznikla OZNŘ újma, která spočívala jednak v tom, že již nemohly využívat předchozí odstraněné stavby, a také v tom, že se jim zkrátila doba, po kterou by mohly pronajímat byty v nově zrealizované stavbě. Celková cena záměru činí přibližně 75 mil. Kč. Újma se týkala také zhotovitele tohoto záměru, který musel alokovat stavební dělníky z jiných projektů a lze předpokládat, že zhotovitel bude po OZNŘ požadovat náhradu škody. Nejvyšší správní soud v usnesení z 11. 1. 2018, čj. 9 As 430/2017-53, v obdobném případě srovnal vágní tvrzení stěžovatele a újmu stavebníka na jeho vlastnickém právu a nepřiznal kasační stížnosti odkladný účinek. Řízení o povolení záměru OZNŘ bylo zahájeno již v roce 2021, žalovaný jejich záměr schválil a krajský soud žalobu zamítl. V dokončení posuzované stavby lze spatřovat veřejný zájem, a to konkrétně zájem na uspokojení bytových potřeb.

[7] Po nabytí právní moci rozsudku krajského soudu začaly OZNŘ a zhotovitel okamžitě činit kroky k obnovení stavebních prací. Za měsíc srpen 2024 zaplatily OZNŘ zhotoviteli za tyto práce částku přibližně 2,7 mil. Kč. Nekonkrétní argumenty stěžovatelů nemohou obstát a případně dokončenou stavbu lze odstranit (usnesení NSS z 24. 5. 2024, čj. 8 As 115/2024-108).

[8] Za stavební práce za měsíc září 2024 zaplatily OZNŘ přibližně 3,4 mil. Kč. Pokud by rozhodnutí žalovaného bylo zrušeno, tak by muselo být zahájeno řízení o odstranění stavby či případné řízení o dodatečném povolení. Takové odstranění stavby by bylo možné nařídit nezávisle na existenci kolaudačního souhlasu. Majetková újma OZNŘ značně převyšuje újmu stěžovatelů v podobě snížení kvality bydlení či snížení hodnoty jejich nemovitosti.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[9] Kasační stížnost nemá odkladný účinek (§ 107 odst. 1 s. ř. s.), Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat za přiměřeného užití § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. Odkladný účinek lze tedy kasační stížnosti přiznat tehdy, jestliže by výkon nebo jiné právní následky napadeného rozhodnutí krajského soudu znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[10] Kromě formální podmínky, již je podání příslušného návrhu, je pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti tedy nutné splnění tří podmínek: (1) výkon nebo jiné právní následky musejí pro stěžovatele znamenat újmu, (2) újma musí být pro stěžovatele

nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a (3) přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem (usnesení rozšířeného senátu NSS z 1. 7. 2015, čj. 10 Ads 99/2014-58, č. 3270/2015 Sb. NSS). Povinnost tvrdit a osvědčit hrozbu újmy tíží stěžovatele (usnesení NSS z 29. 2. 2012, čj. 1 As 27/2012-32, nebo z 24. 9. 2015, čj. 2 As 218/2015-50). Žádost o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti musí být proto dostatečně individualizovaná a podepřená konkrétními důkazy (usnesení NSS z 30. 1. 2012, čj. 8 As 65/2011-74), přičemž stěžovatelem tvrzená a prokazovaná újma musí být závažná a reálná, nikoli pouze hypotetická a bagatelní (usnesení NSS z 3. 10. 2017, čj. 9 Afs 275/2017-20).

[11] Stěžovatelé shledávají újmu především v tom, že výstavbou posuzované stavby dojde k snížení kvality bydlení v podobě ztráty oslunění jejich nemovitosti, v důsledku čehož klesne její hodnota. Újma tvrzená stěžovateli je však podmíněna tím, že OZNŘ v mezidobí zrealizují svůj stavební záměr. Nejedná se tak o újmu bezprostřední, nýbrž o újmu budoucí. Posuzovaná stavba sice je v době rozhodování o tomto návrhu realizována, nicméně stěžovatelé nespoukají konstatování OZNŘ, že posuzovaná stavba by měla být dokončena až v roce 2026 (do této doby by již Nejvyšší správní soud měl v této věci rozhodnout). Svoji újmu zároveň stěžovatelé odůvodňují relativně obecně možným zastíněním své nemovitosti, snížením její hodnoty či snížením komfortu bydlení. OZNŘ naopak poměrně konkrétně udávají a osvědčují měsíční náklady, které jim s realizací posuzované stavby vznikají či upozorňují na náklady, které by musely vynaložit při „zakonzervování“ posuzované stavby. V tom také spočívá rozdíl mezi nyní projednávaným sporem a sporem, o kterém se jednalo v usnesení čj. NSS 4 As 142/2023-50, na které se odkazují stěžovatelé. Zatímco v nyní projednávané věci již stavba probíhá, tak v odkazované věci, alespoň v době rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku, ještě realizace stavby nezačala (body 4 a 14 odkazovaného usnesení NSS).

[12] Tato případná újma stěžovatelů je přitom odstranitelná. Nejvyšší správní soud v tomto ohledu, obdobně jako v usnesení čj. 8 As 115/2024-108, odkazuje stěžovatele na rozsudek rozšířeného senátu NSS z 26. 3. 2021, čj. 6 As 108/2019-39, č. 4178/2021 Sb. NSS, *ŽAVES*. Rozšířený senát NSS stanovil možnosti ochrany pro osoby, jež tvrdí dotčení na svých hmotných právech faktickou nečinností stavebního úřadu. Nemohou tak obstát námitky stěžovatelů, že zahájení řízení o odstranění stavby by pro ně bylo nemožné. Pokud by Nejvyšší správní soud dospěl v k závěru, že posuzovaný záměr je v rozporu s právními předpisy a OZNŘ by v mezidobí stavbu postavily, stavební úřad by byl povinen zahájit řízení o odstranění stavby. Pokud by tak neučinil, mohli by stěžovatelé podat podnět k zahájení správního řízení z moci úřední podle § 42 správního řádu, podnět nadřízenému správnímu orgánu k přijetí opatření proti nečinnosti dle § 80 odst. 2 správního řádu či následně se zahájení řízení domáhat žalobou na ochranu před nezákonným zásahem (§ 82 a násl. s. ř. s.). Za současných podmínek tak nelze mít za to, že by případné zrušení napadeného rozhodnutí v nynějším soudním přezkumu mělo pouze akademický rozměr, jak tvrdí stěžovatelé. Naopak, právní řád nabízí stěžovatelům prostředky, kterými lze případnou újmu napravit. Zahájit řízení o odstranění přitom lze i u již zkolaudované stavby (rozsudek NSS z 26. 4. 2024, čj. 8 As 53/2023-56, bod 26).

[13] Nejvyšší správní soud zároveň poznamenává, že pokud OZNŘ v mezidobí přistoupí k uskutečnění stavebního záměru, tak tak se v případném řízení o odstranění stavby nebudou moci dovolávat dobré víry. Musí si totiž být vědomy toho, že o napadeném

pokračování

rozhodnutí probíhá soudní řízení, jehož výsledek nelze nyní předjímat. Již od vydání rozhodnutí správního orgánu I. stupně tak existuje reálná možnost, že ke zrušení napadeného rozhodnutí může dojít. Tyto osoby tedy musí zvážit, zda ve stavbě budou pokračovat i přes riziko následného odstranění stavby, či zda vyčkají na pravomocné skončení této věci a budou mezitím snášet náklady s tím spojené. V nyní projednávaném řízení platí, že v případě zrušení rozhodnutí žalovaného by bylo zrušeno nejen územní, ale také stavební povolení, neboť rozhodnutí žalovaného je právě tímto společným rozhodnutím.

[14] Nejvyšší správní soud pro úplnost dodává, že není nikterak vázán tím, že krajský soud žalobě odkladný účinek přiznal (výše zmiňované usnesení NSS čj. 8 As 115/2024-108, bod 15).

[15] Lze tedy uzavřít, že újma tvrzená stěžovateli pro ně není nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout OZNŘ. Jejich tvrzená újma je totiž odstranitelná, na rozdíl od újmy OZNŘ, jejichž újma je stěží napravitelná. Jim totiž v souvislosti s prodlevou stavby vznikají náklady, které jim nikdo neuhradí ani v případě, že napadené rozhodnutí v soudním přezkumu obstojí. Druhá podmínka pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti proto není naplněna.

IV. Závěr

[16] Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud dospěl k závěru o nenaplnění druhé podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, nezabýval se již naplněním třetí podmínky a návrh zamítl. Tím však Nejvyšší správní soud žádným způsobem nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé (usnesení NSS z 4. 10. 2005, čj. 8 As 26/2005-76, č. 1072/2007 Sb. NSS). Rovněž lze dodat, že usnesení o odkladném účinku s ohledem na svůj procesní charakter nezakládá překážku věci rozhodnuté, a proto v případě posunu ve skutkových okolnostech nebo nově odůvodněného návrhu lze o návrhu na přiznání odkladného účinku rozhodnout i opětovně, stejně jako lze již přiznaný odkladný účinek i bez návrhu zrušit, odpadnou-li v mezidobí důvody pro jeho přiznání (§ 73 odst. 5 s. ř. s. ve spojení s § 107 s. ř. s.).

[17] Podání návrhu na přiznání odkladného účinku podléhá soudnímu poplatku ve výši 1 000 Kč, a to podle položky 20 sazebníku soudních poplatků, který je přílohou zákona o soudních poplatcích. Podle § 7 odst. 1 zákona o soudních poplatcích je poplatek splatný vznikem poplatkové povinnosti. Povinnost zaplatit soudní poplatek za rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku vzniká dnem právní moci rozhodnutí, jímž bylo o návrhu rozhodnuto a v němž byla navrhovateli uložena povinnost soudní poplatek zaplatit [§ 4 odst. 1 písm. h) zákona o soudních poplatcích; usnesení rozšířeného senátu NSS z 4. 6. 2024, čj. 9 As 270/2023-21, bod 21]. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto usnesení, kterým byla každému ze stěžovatelů uložena povinnost poplatek zaplatit. Podle § 7 odst. 1 zákona o soudních poplatcích je poplatek splatný do 3 dnů od právní moci rozhodnutí.

[18] Poplatek lze zaplatit buď vylepením kolků na příslušném tiskopisu (viz níže), nebo bezhotovostně převodem na účet soudu číslo: 3703 – 46127621/0710, vedený u České

národní banky, pobočka Brno. Závazný variabilní symbol pro identifikaci platby je **1080419824**. Nebude-li soudní poplatek včas dobrovolně zaplacen, bude vymáhán.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 21. října 2024

Jitka Zavřelová
předsedkyně senátu

pokračování

Vyhovuji výzvě a zasílám Nejvyššímu správnímu soudu v kolkových známkách určený soudní poplatek.

podpis

.....

↓ místo pro nalepení kolkových známek ↓